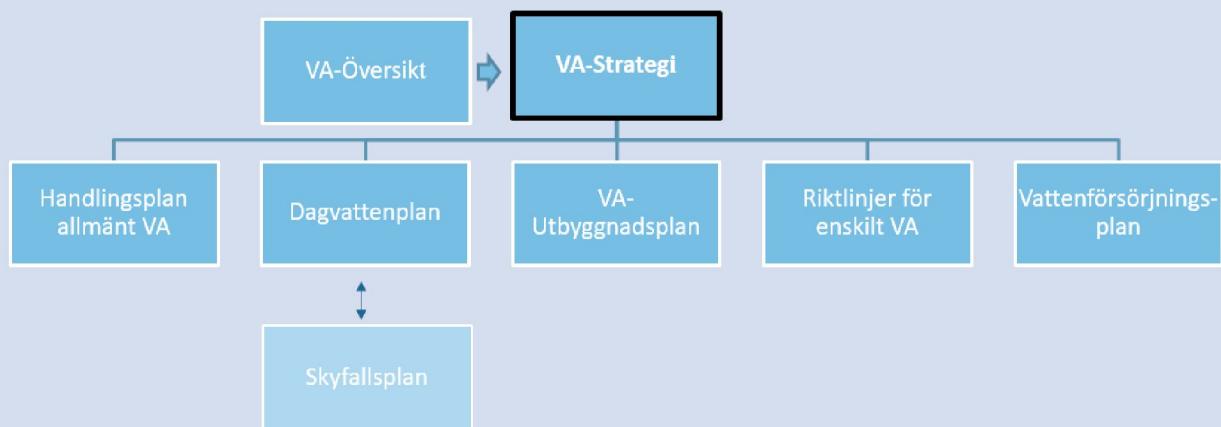

VA-Strategi

VA-strategi

Fastställt av	Kommunfullmäktige
Datum för fastställande	2020-06-23 § 133
Giltighetstid	2035-12-31 Första översyn 2024-12-31
Ansvarig funktion	Samhällsutvecklingschef, Kommunstyrelsekontoret
Diarienummer	KS-2019-00539
Målgrupp	De nämnder samt kommunala bolag inom Stadsbackenkongcernen som hanterar dag-, spill-, och dricksvattenfrågor.

Innehållsförteckning

1	<i>Inledning</i>	3
1.1	<i>Syfte</i>	3
1.2	<i>Målsättning</i>	4
1.3	<i>Läshänvisning</i>	4
2	<i>Allmänt VA</i>	5
2.1	<i>Utbyggnad av allmänt VA</i>	5
2.2	<i>Allmän VA-anläggning</i>	6
3	<i>Enskilt VA</i>	7
4	<i>Dagvatten</i>	8
5	<i>Resurshushållning</i>	9

1 Inledning

Denna VA-strategi är en del av VA-planen för Sundsvalls kommun. VA-planen är det styrdokument som beskriver hur VA-försörjningen ska ordnas i hela kommunen det vill säga både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. Med VA-försörjning menas dricksvattenförsörjning samt omhändertagande av avloppsvatten. Avloppsvatten innefattar både spillvatten och dagvatten. VA-planen är en förutsättning för att eftersträva en hållbar VA-försörjning som bland annat bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs. De globala målen och de nationella miljömålen är vägledande för kommunens VA-planering.

VA-planen består av följande dokument:

VA-översikt

VA-strategi

VA-utbyggnadsplan

Dagvattenplan

Riktlinjer för enskilt VA

Vattenförsörjningsplan

Handlingsplan allmänt VA

VA-strategin ska ses över vart fjärde år och revideras vid behov, ansvarig för revidering är kommunstyrelsen men medverkan från miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och MittSverige Vatten & Avfall är nödvändig för att en revidering ska vara genomförbar.

I VA-strategin finns de strategiska ställningstagandena som styr VA-planeringen i Sundsvalls kommun för både enskilt och allmänt VA, det vill säga såväl inom som utanför verksamhetsområde.

1.1 Syfte

Kommunens VA-planering syftar till att nå en VA-försörjning som är långsiktigt hållbar med avseende på miljö, ekonomi, energi- och resursutnyttjande samt människors hälsa. Syftet med VA-strategin är att ange gällande förutsättningar för underliggande planer.

Syftet med VA-planen är också att bidra till att uppfylla nationella, regionala och lokala miljömål. Vilka målsättningar som varit vägledande för VA-planen återfinns i VA-översikten kapitel 1.2.

1.2 Målsättning

Sundsvalls kommun ska i planering, tillsyn, tillståndsgivning och verksamhet verka för att miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna följas i hav, sjöar, vattendrag och grundvatten och att dricksvattenförsörjningen skyddas.¹

1.3 Lëshänvisning

VA-planen i sin helhet ska sorteras in som ett underliggande styrdokument till Sundsvalls miljöstrategiska program när det fastställs, den övergripande målsättningen i VA-strategin har lyfts in i förslaget till det miljöstrategiska programmet.²

VA-strategin delas upp i kapitlen; Allmänt VA, Enskilt VA, Dagvatten och Resurshushållning. Klimatanpassning hanteras inom respektive kapitel. En ordlista återfinns i bilaga till VA-översikten.

¹ Uppföljning sker genom en utvärdering av de handlingsplaner som omfattas, även MKN och statusklassningar tas i beaktande. Uppföljning ska ske vartannat år.

² Det miljöstrategiska programmet behandlas politiskt under 2020.

2 Allmänt VA

Kapitlet delas in i två underkapitel; *Utbyggnad av allmänt VA* och *Allmän Va-anläggning*. Detta avsnitt utgör grunden för de underliggande dokumenten: VA-utbyggnadsplan och Handlingsplan allmänt VA.

2.1 Utbyggnad av allmänt VA

- Utbyggnad av allmänt VA sker i första hand till områden som faller inom kommunens skyldighet enligt § 6 Lagen om allmänna vattentjänster vilket leder till en utvidgning av VA-verksamhetsområdet. Anslutning av områden eller enskilda fastigheter som inte faller under ovanstående skyldighet kan vara möjligt om det finns tekniska och ekonomiska förutsättningar för det. Anslutning kan då ske via utvidgning av verksamhetsområde eller via avtal.
- Prioritering av de utbyggnadsområden för avloppsvatten och/eller dricksvatten som faller inom kommunens skyldighet ska ske enligt prioriteringsmodell som tar hänsyn till:
 1. Hälsa
 2. Miljö
 3. Tekniska/Ekonomiska förutsättningar
 4. Bebyggelseutveckling

Miljö- och hälsoskälerna ska väga tungt även vid prioritering eftersom de motiverat kommunala skyldigheten i det första steget.

- En gång per mandatperiod ska kommunen ta ställning till om ny värdering/prioritering av områden ska genomföras eller om nya områden ska tas med.
- VA-utbyggnad enligt § 6 ska dimensioneras så att all befintlig och planerad bebyggelse kan anslutas.
- Fastighetsägare kan komma att ersättas för enskilda VA-anläggningar som onyttiggörs³ i samband med utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse enligt gällande praxis, bedömning görs i varje enskilt fall. Onyttiggjorda enskilda anläggningar utan tillstånd löses inte in.

³ När ett enskilt avlopp blir överflödigt pga. att kommunen inrättar allmänt VA.

2.2 Allmän VA-anläggning

- VA-anläggningar ska lokaliseras så att omgivningsstörningar minimeras och inte vara hindrande för samhällsutveckling.
- Avloppshanteringen ska planeras för att svara upp mot framtidens krav på miljö- och hälsoskydd och medge nyttjande av avloppsvattnets resurser i form av växtnäring och energi.
- Dricksvattenförsörjningen ska svara för en tillförlitlig leverans av bästa möjliga dricksvatten till samhället samt vara säkrad mot risker och negativa effekter av klimatförändringar.
- Alla kommunens allmänna vattentäkter ska värnas genom inrättade vattenskyddsområden med föreskrifter som leder till ett långsiktigt skydd.
- VA-ledningsnätet ska underhållas och förnyas för att säkerställa en säker dricksvattenleverans respektive en miljöriktig transport av avloppsvatten.
- Planeringen av ledningsnätet ska ta hänsyn till risker för ras- och skred och annan negativ påverkan till följd av klimateffekter som kraftiga regn eller förändrade grundvattennivåer.
- När nya områden planeras där anslutning till den allmänna VA-anläggningen är avsikten, måste kapacitet och status på ledningsnät, avloppsbehandling, vattenförsörjning och dagvattenomhändertagande klargöras.

3 Enskilt VA

Kapitlet avser både dricks- och spillvatten, detta avsnitt utgör grunden för det underliggande dokumentet: Handlingsplan för enskilt VA.

- I områden som beräknas ha en färdig förbindelsepunkt till allmän spillvattenanläggning inom 5 år ska nya tillstånd för enskilt avlopp tidsbegränsas, i första hand rekommenderas torrtoalett, separationstolett eller sluten tank.
- I områden där allmän spillvattenanläggning bedömts som nödvändig men där färdig förbindelsepunkt planeras längre fram i tiden än 5 år ska enskilda avlopp kunna ordnas utifrån kraven i miljöbalken.
- I områden där behov av utredning identifierats ska enskilda avlopp kunna ordnas utifrån kraven i miljöbalken. För områden med hög skyddsnivå gäller särskilda krav, bedömning görs i varje enskilt fall. Dricksvatten förutsätts kunna ordnas med egen eller gemensam vattentäkt. En plan för utredning ska upprättas för dessa områden.
- I områden där det varken identifierats ett behov av kommunalt VA eller en utredning ska enskilda avlopp kunna ordnas utifrån kraven i miljöbalken. För områden med hög skyddsnivå gäller särskilda krav, bedömning görs i varje enskilt fall. Dricksvatten förutsätts kunna ordnas med egen eller gemensam vattentäkt.
- Fastighet som ligger i närheten av verksamhetsområde för allmänt VA kan anslutas utifrån beskrivningen i avsnittet *Utbyggnad av allmänt VA*.

4 Dagvatten

Kapitlet avser dagvatten och utgör grunden för de underliggande dokumenten: Dagvattenplan och Handlingsplan allmänt VA

- Sundsvalls kommun ska vara ett föredöme för andra verksamhetsutövare i dagvattenfrågor.
- Sundsvalls kommun ska arbeta för separering av dag- och spillvatten där kombinerade system utgör problem.
- I nya områden får inget dagvatten anslutas till spillvattennätet, vid förtätning/omvandling får anslutning av dagvatten till spillvattennätet endast ske i undantagsfall.
- Dagvattentaxan ska användas som ett verktyg för att ge incitament till att omhänderta dagvatten lokalt och koppla ifrån dagvatten där det finns kombinerade ledningar.
- I nya bebyggelseområden och vid förtätning/omvandling ska dagvatten i första hand omhändertas lokalt inom området och i andra hand fördröjas så att dagvattenbelastningen från området inte ökar till följd av exploateringen.
- I nya områden och vid förtätning/omvandling ska möjligheten att använda dagvatten som en resurs för sekundär nytta utredas.
- Dagvattenlösningar ska utifrån platsens förutsättningar i största möjliga utsträckning utformas så att de nyttjar och efterliknar naturliga system.
- Tillförseln av föroreningar till dagvattensystemet ska begränsas så långt som möjligt och så nära källan som möjligt. Vid behov av behandling bör rening ske så nära föroreningskällan som möjligt.
- Direktutsläpp av dagvatten bör inte ske i mindre vattendrag som bäckar, eller i grundområden i sjöar och hav.
- Kommunkoncernens förvaltningar och bolag har ett gemensamt ansvar för att hitta lösningar som möjliggör rening och/eller fördröjning av dagvatten där så krävs.
- När nya områden och förtätning/omvandling planeras måste förhållandena för dagvattenomhändertagande tidigt klargöras, med syfte att redovisa behov av fördröjning, avledning och rening av dagvatten för att identifiera möjliga lösningar.
- Dagvatten ska i grunden ses som en resurs, som med rätt förbehandling/rening och fördröjning kan bidra till värdefull grundvattenbildning.

- Dagvatten bör inte flyttas mellan olika avrinningsområden.
- Dagvattensystemen ska utformas robust och klimatanpassat för att minska risk för skador vid höga flöden.
- Vid planering av nya bebyggelseområden och vid förtätning/ombyggnad i befintliga områden ska avrinningsvägar för nederbörd upp till ett 100-årsregn med klimatfaktor utredas och konsekvensbeskrivas. Om utredning och/eller konsekvensbeskrivning inte genomförs ska det motiveras varför.
- Sundsvalls kommun ska verka för att befintlig bebyggelse på sikt ska klara att hantera ett 100-årsregn utan allvarlig risk för människors hälsa, miljön eller omfattande ekonomiska skador.
- Enskilda objekt med särskilt samhällsviktig funktion⁴ ska vara anpassat för att klara ett 500-årsregn utan risk för betydande störning av verksamheten.

5 Resurshushållning

- Inom den allmänna VA-anläggningen eftersträvas så liten förbrukning som möjligt av kemikalier och energi via genomtänkta processutformningar och val av systemlösningar.
- Resurser i avloppsvatten och avloppsslam ska så långt som möjligt nyttiggöras på ett hållbart sätt. Avloppsslam, även slam från enskilda avloppsanläggningar, som genereras i kommunen ska omhändertas med största möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan. Biogas ska kunna användas för värme- och elproduktion eller som fordonsgas efter uppgradering.

⁴ Särskilt samhällsviktig funktion är i det här fallet en funktion som i stor utsträckning direkt eller indirekt, kan påverka människors liv eller hälsa.